

מדריך לנער או לנערה העוברים לארה"ב

אורי רביד -

Milton Gottesman Jewish Day School, Washington DC

פרק א: בית הספר האמריקאי

בטח מזניין אתכם איך בתי ספר באמריקה עובדים. קודם כל, בבתי ספר באמריקה, יום הלימודים ארוך יותר מזום לימודים בישראל. בבית הספר הפרטי שלי, היום מתחיל ב 8:00 ומסתיים ב 15:25, כל כיתה היא מגוון 40 דקות וארוחת הצהריים וההפסקה הם שניהם 30 דקות. בתיכון ציבורי ליד הבית שלי היום מתחיל ב 7:45 ומסתיים ב 14:30, כל כיתה היא בין 45-50 דקות והפסקה ביחד עם ארוחת הצהריים הם שעה. בארוחת הצהריים יש שתי אפשרויות, להביא אוכל מהבית או מבית הספר (קפטריה/אכל שבית הספר מזמין) זה משהו שמאוד דומה לישראל באמריקה. אין רק בתי ספר ציבוריים מהסרטים, יש גם הרבה בתי ספר פרטיים שיכולים להתבסס על דת, מין מסוים (זכר/עקבה) או נושא מסוים (עסקים/רפואה וכו'). בתי הספר הציבוריים בארה"ב הם לרוב מאוד גדולים עם הרבה תלמידים ומורים שם הלימודים חזים ואלה הפרטיים לרוב יותר קטנים ובתשלום. השכבות בבית ספר באמריקה מסודרות בצורה שונה מישראל, בית ספר יסודי זה מהקטן עד כיתה ה', חטיבה זה מ' עד ח' ותיכון זה מ'ט' עד יב'. גם בתי ספר ציבוריים וגם פרטיים יכולים להתחלק לכל מיני ארכים, חלקם מתחילים מהקטן ועד יב' מה שנקרא K-12, חלקם רק יסודי או חטיבה ויש גם נעים בסיפוד לפגמים. הכיתות באמריקה גם עובדות בצורה שונה, במקום כיתה אם, לכל שיעור יש כיתה אחרת שאתם צריכים ללכת אליה במקום שהמורים באים אליכם. זאת אומרת שהכיתה היא "של המורה/מורים" ולא של התלמידים. במקצועות כמו מתמטיקה היסטוריה וכל שפה שהיא, יש רמות קשי ואם קשה מדי או קל מדי אפשר להתאים לכם את הכיתה הכי טובה בשבילכם. אפילו הציונים מסודרים בצורה שונה: במקום אחוזים או טוב מאוד/לא טוב יש אותיות באנגלית: D, C, B, A, F1. למשל A שווה למצויץ או 90-100% F1 שווה לנמשל או 0-60. הגה טיפ חשוב כדי שלא יקרה משהו מביך: צריך לקרוא למורים שלכם Mr/Ms ושם המשפחה שלהם כך שיוסי כהן יהיה Mr כהן. אם יש בעיות משפה חשוב לדעת שזה לא משהו רע לבקש עזרה ממבוגר, או אל תתביישו. בואו נתייחס לדאגה קטנה שהייתה לי במעבר: תלבושת אחידה, ליותר מחצי מבתי הספר הפרטיים יש תלבושת אחידה אבל יש תלבושת אחידה רק ל 20 אחוזים מבתי הספר הציבוריים. זה תלוי לאן תלכו ואני מבטיח שגם אם יהיה, זה לא כזה גרוע.

הייתי יכול להניד שהכל היה בסדר והתהליך היה קל, אבל בסוף, זה לא פשוט להתרנל וצריך לעבוד כדי לעבור את זה. אבל אתם לא לבד, יש לכם את המשפחה שלכם והמונן ילדים שעוברים את אותו התהליך או אסור לשכוח שאפשר לבקש עזרה.

ביום הראשון שלי בבית ספר באמריקה, בהפסקה, ראיתי חבורת ילדים משחקים עם כדור בצורה של ביצה. הייתי ממש מבולבל אז שאלתי את אחד הילדים איך קוראים למשחק שהוא משחק זהו ענה: "פוטבול". עכשיו הייתי ממש מבולבל, איך יכול להיות שהוא משחק כדורנל? אין שער, הילדים בכלל זורקים את הכדור. מסתבר שהמשחק הזה היה כדורנל אמריקאי, אחד מענפי הספורט הכי פופולריים בארצות הברית וגם, אחד מענפי הספורט הכי מבבלבלים בעולם. בבתי ספר באמריקה יש המון ספורט, כדורנל, עד לכדור בסיס ואם אתם מגויגים בספורט ורוצים להשתתף בשיחות על ספורט אמריקאי עם חברים, כדאי להתחיל ללמוד עכשיו.

ברוב בתי הספר באמריקה יש קבוצות ספורט. ביסודי וחטיבה זה לרוב לא כל כך ביג דיל, בטח אפשר לזכות בתחרויות וזה כיף אבל בתיכון זה ברמה אחרת. בתיכונים יש שני סוגים של קבוצות ספורט: **junior varsity & varsity**. ורסיטי היא הקבוצה היותר מתקדמת שרוב הפעמים רק תלמידים יותר מבוגרים נכנסים אליה ואם זוכים בליגה האזורית, נכנסים לטורניר של הקבוצות הטובות ביותר מכל מדינה (ארה"ב מחולקת ל 50 מדינות - states).

Junior Varsity היא הקבוצה רק לתלמידים הצעירים של התיכון ויותר קל להיכנס אליה. כשאני הגעתי לאמריקה, ולא כל כך ידעתי לשחק ספורט אמריקאי, התחלתי לשחק כדורנל ולנסות לשפיע את החברים שלי להצטרף. היום, כשמישהו מציע לשחק ספורט אמריקאי בהפסקה, אף אחד לא מצטרף אליו ומלגו משחקים כדורנל ביחד. למרות שענפי ספורט אמריקאים הם מאוד מסובכים, זה טוב לנסות כי זה בסוף יוצא שווה את זה.

פרק ב - ספורט אמריקאי

כפי שאתם כנראה יודעים, הרבה דברים מגיעים מאמריקה, סרטים וסדרות, ספרים, מוצרים וטעמים אבל בישראל, לא באמת יודעים מה התרבות היום יומית של ילדים ונוער בארה"ב. עד היום, אני גם לא יודע. ארצות הברית זה מקום כל כך מגוון שאני לא יכול לדמיין כמה תרבויות שונות ומיוחדות יש שם ופשוט אי אפשר לתאר את סולם אבל מה שאפשר לעשות זה להסביר על התרבות, המסורת והמנהגים של המדינה באופן כללי.

באמריקה התרבות שונה מישראל בהמון דברים, המוזיקה, הספרות, העוד. ריבירתי על זה קצת אבל הספרט באמריקה מבלבל וכדי שלא תכלאו בנצב לא מעים מה מדרך למתחילים על ספורט אמריקאי. ענפי הספורט המובילים באמריקה הם פוטבול (כדורגל אמריקאי), בייסבול, כדורסל, הוקי קרח וכדורגל. אני בטוח שאתם יודעים לפחות את החוקים של כדורגל וכדורסל אז לא צריך פירוט על זה אבל יש סיכוי נבזה מאוד שאפילו לא שמעתם על פוטבול ובייסבול אז אפילו על הוקי.

בפוטבול יש 11 שחקנים על המגרש בקבוצה אחת, ויש 3 חלקים. בהתקפה יש חורק שחורק את הכדור, רץ עם הכדור, או מביא אותו לרץ, יש רץ שלוקח את הכדור מהחורק ורץ איתו, תופסים שתופסים את הכדור מזריקת של החורק (לרוב יש 3) ורצים קדימה, ושחקני קו שמנגים על החורק משחקני יריב. בהגנה יש שחקני פתח שמנסים לחסום זריקת של החורק לתופס, יש שחקני ביטחון ששומרים על זריקות ארוכות ושחקנים ששחקני הפתח לא הצליחו לתפוס, שחקני קו הגנה שמנסים לחדור את שחקני קו ההתקפה ולהפיל את החורק ומגבי קו הגנה שמשמשים כקו הגנה נוסף לחסום ריצות. אני יודע שזה הרבה אבל הגנה הסיכום והרעיון המרכזי של המשחק: ההתקפה נעסה לקדם את הכדור במגרש באורך 100 ירד (90 מטר) עם זריקות וריצות כדי להגיע לסוף המגרש (אגד זון) בזמן שההגנה נעסה להפיל את השחקן עם הכדור. להתקפה יש 4 ניסיונות להגיע הכי רחוק שהם יכולים ואם הם עוברים 10 יארד (9 מטר) מספר הניסיונות מתאפס. אם ההתקפה לא מגיעה ל 10 ירד ב 4 ניסיונות הקבוצה השנייה מקבלת את הכדור ואם הם מגיעים לאגד זון הם מקבלים 6 נקודות עם הודמנות ל 1 או 2 נקודות נוספות. אם שחקני ההתקפה לא חושבים שהם יכולים ללכת עד לאגד זון הם יכולים למנוט את הכדור לקרות בצורה של ח' הפוכה עומדת על מוט כדי לקבל 3 נקודות. עונת הפוטבול מתחילה בהתחלה של ספטמבר, נגמרת בתחילת פברואר וכוללת 17 משחקים לכל קבוצה, והקבוצות הכי טובות מתקבלות לנמר הגדול שנקרא הספרבול. אם כל זה לא מספיק אז הדרך הכי טובה זה לצפות במשחקים בטלוויזיה או לשאול חבר.

תוכלו לראות הסבר קצר על המשחק [בוידיאו הזה](#).

בייסבול (כדור בסיס בעברית) זה משחק שאני עדיין לא כל כך בטוח מה כל החוקים אבל הרעיון הוא שמישהו נעסה לחורק את הכדור לאזור מסים וחובט נעסה לחבט בכדור ולרוץ מסביב למגרש עם 4 תחנות. המשחק דומה לבית ושרה אבל במקום לחורק כדור, חובטים בו. עונת הבייסבול מתחילה בסוף מרץ / תחילת אפריל ומסתיימת בסוף ספטמבר. העונה כוללת 162 משחקים וכל משחק נמשך בערך 3 שעות! הקבוצות הטובות ביותר מגיעות לטורניר גדול בסוף העונה. בבתי ספר או אפשר כל כך לשחק בייסבול (כי צריך ציוד ומגרש מתאים) או פוטבול יותר פופולרי בהפסקות ובזמן החופשי.

תוכלו לראות הסבר קצר על המשחק [ביד א' הזה](#).

בהוקי קרח שחקנים צריכים להכניס גול עם מקל ודיסקית לשער קטן בזמן שהם מחליקים על הקרח. בהוקי העונה מתחילה בתחילת אוקטובר וגמרת ביוני ויש 82 משחקים בעונה.

פרק ג - מוזיקה אמריקאית

אתם בטח שמעתם על א' מקשיבים למוזיקה באנגלית, זה לא משהו מיוחד לאמריקה אבל יש דברים מיוחדים לאמריקה במוזיקה, והמעבר לאמריקה זה הוד מנחת טובה ללמוד עליהם.

הנה סוגי המוזיקה שהילדים בבית הספר באמריקה יקשיבו להם:

פופ, הלאגר הכי פופולרי באמריקה שולט באפליקציות המוזיקה ובשיחות בהפסקה עם כוכבים כמו טיילור סוויפט, ברונו מארס וסביתה קרפטר.

ראפ, הרבה יותר פופולרי משהו בישראל, במיוחד אצל ילדים שמשחקים במשחקי וידאו כמו פורטנייט, נפוץ ברשתות חברתיות ונשלט על ידי זמרים כמו אמנם, קנדיק לאמאר ודרייק.

קאנטרי, זה לאגר מיוחד לאמריקה, השירים בסטייל אמריקאי קלאסי ולרוב נדברים על נושאים נוצריים הקשורים לאלוהים. יש אינספור זמרים ששרים על החיבור שלהם לנוצרות. מוזיקה היא לא רק לשמיעה באמריקה, יש המון מרים לכלי מוזיקה ולפיתוח קול ברחבי אמריקה ובטוח בבתי הספר שלכם או אתם יכולים להתקרב יותר למוזיקה אמריקאית. מוזיקה גם הייתה משהו שעזר לי מאוד בשפה ובמבטא, כששרים שירים באנגלית זה עוזר מאוד בדקדוק. במעבר לאמריקה אל תשכחו שיש שפע של סגנונות וסוגים של מוזיקה שאפשר לחקור.

פרק ד - שפה ותרבות

אפשר לעבור לאמריקה עם אנגלית טובה מבטא טוב ודקדוק, אבל זה פשוט לא יהיה מספיק כדי להתמצא בחברה האמריקאית כי יש דברים שאי אפשר ללמד בישראל על אנגלית. יש דברים שהם בסדר נמוך בישראל, ובאמריקה נחשבים ללא מגומסים או חצופים, החוקים שונים מאוד ולפעמים מבלבלים. לדוגמא בימי הולדת ומסיבות, אי אפשר להזמין את סולם שביע לפני, צריך להודיע את זה כמה חודשים קודם. וגם אי אפשר פשוט לקפוץ לבית של חבר, גם את זה צריך לתכנן מראש.

בישראל עם משהו מלשון זה דבר רע, אבל באמריקה מלמדים לפנות למבוגר כל פעם שמשהו קורה. אי אפשר לדחוף חבר או לקחת לו את הטבעה גם אם זאת בדיחה, זה נחשב כחרידה למרחב האישי שלהם.

אבל קודים חברתיים זה לא מספיק, צריך לדעת גם מה אנשים אמרים, דברים שמורי האנגלית שלכם לא יכולים ללמד. הנה מילון קטן להרבה מילים וביטויים שאמריקאים אמרים ואפשר להשתמש ביום יום:
 Excuse me = זה ביטוי הנימוס הבסיסי באמריקה, תגידו אם יש לכם שאלה או אם אתם צריכים להידחק לאנשהו.
 Hands to yourself = זה המשפט הקלאסי של מורים אמריקאים שהם רוצים שתצא מהמרחב האישי של מישהו.
 No problem/no worries = תחליף לשום בעיה ועוד ביטוי נימוסני.
 How are you = איך את/ה
 After you = ביטוי נימוס שמזמין לעשות משהו לפניך
 Sorry - You're good = סליחה - זה בסדר

אמריקאים אוהבים להשתמש בראשי תיבות, במיוחד בטלפון הנה מילון לראשי תיבות חשובים בטקסט:
 BRB: be right back = אחזור עוד רגע
 GTG: got to go, אני צריך ללכת
 FR: For real = כותבים שמסכימים עם מישהו או שואלים אם מישהו רציני.
 IK/IDK/IKR: I know/I don't know/I know right = כותבים אם אתם יודעים כבר מה שנכתב (או לא יודעים)
 או שמסכימים עם מה שנאמר.
 BTW: by the way = אגב
 NVM: nevermind = לא משנה
 WDYM: what do you mean
 אז מקווה שהמעבר שלכם לאמריקה יהיה טוב, כיף ומלא בחוויות חדשות!